

tržiški Vestnik

LETO IX. ŠT. 8

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI TRŽIŠKE OBČINE

Izdajatelj: Zavod »Tržiški vestnik«, Tržič — Urejuje uredniški odbor. Glavni urednik Vlado Erjavšek — Tiska tiskarna »Gorenjski tisk«, Kranj — Naslov uredništva in uprave: Tržič, Cesta JLA 3. Tel. 255 Številka — računa pri KB 607-705-2-189 — Celoletna naročnina 360 din, posamezna številka 15 din

Ob jubilejnem Prvem maju **Novi pogledi o šolstvu**

Letošnji 1. maj praznujemo neposredno po kongresu Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ki ni dogodek samo za nas, temveč za vse tiste delavce sveta, ki si želijo svobodo in neodvisnost, tako doma pri delu, kakor tudi v svetu. Da se zanimajo za organizacijo delovnih ljudi Jugoslavije izven naših meja, so dokaz številne druge organizacije, ki so prisostvovali kongresu. Kongres je analiziral uspehe, ki smo jih imeli v preteklosti in dal program dela za bodočnost.

Ker pa uspehi niso bili majhni, bo letošnje praznovanje 1. maja toliko bolj prijetno. Skupaj s sodelavci in prijatelji bomo kramljali in se spominjali na praznovanja v preteklosti; na težave, ki smo jih prebrodili, saj so bile večkrat nadčloveške, ter na uspehe pri graditvi naše skupnosti za boljše življenje nas in naših potomcev. Tudi tržiški občani smo lahko zadovoljni, saj smo v neposredni preteklosti dosegli lepe uspehe. Vrsta ukrepov in sprememb pri nagrajevanju v podjetjih so dejstva, ki se približujejo gestu »vsak po svoji sposobnosti, vsak po svojem delu«.

Ogromne investicije in napor, ki smo jih vložili v naše gospodarstvo, že dajejo dobrine, na podlagi katerih lahko spreminjamo način življenja in naš dom, ki postaja vedno lepši in toplejši. Za vsklajevanje in izboljšanje tistih problemov, ki nastajajo v družini pri prebrani, vzgoji otrok itd., so bile ustanovljene lansko leto stanovanjske skupnosti. Kako bodo zaživele in kako bodo delale Stanovanjske skupnosti, pa je odvisno od vsakega posameznega občana. Delavski sveti bodo v letošnjem jubilejnem letu analizirali uspehe in zmage desetletnega dela, obenem pa bodo delali načrte za bodočnost. Pri tem naj ne pozabijo na velike obveznosti, ki jih nalaga družbeni načrt, ter naj vsak dan spremljajo izpolnjevanje proizvodnje in investicij po planu. Uspehi, ki smo jih imeli v preteklosti, nas ne smejo uspavati, temveč nam morajo biti vzpodbuda za nadaljnji delovni podvig. Vera v lastne sile, ki nas v zgodovini še nikdar ni varala, naj nas vodi še naprej, pa smo lahko prepričani, da tudi uspehi ne bodo izostali.

Tu nimam namena opisovati vseh uspehov v preteklosti in nalog za bodočnost, saj to bi morala biti cela knjiga, želel bi le, da se vsak Tržičan zamisli ob prazniku ter skuša oceniti svoj delež pri uspehih naše komune.

Ob koncu iskreno čestitam k prazniku dela prav vsem občanom Tržiča, jim želim polno delovnih zmag v bodoče, ter obilo razvedrila v praznikih med svojimi najdražjimi.

Sekretar občinskega komiteja ZKS Tržič
Zdravko Tomažin

Pred nedavnim je bil plenum občinskega odbora SZDL, na katerem so razpravljali o problemih šolstva v naši občini. Poročilo, ki je bilo osnova za zelo plodno razpravo, je prebral tovariš Jože Mokorel. Plenuma se je udeležil tudi sekretar okrajnega odbora SZDL, tov. Milan Regovec.

V naših osnovnih šolah je skoraj 1600 učencev, ki do kraja zasedejo vse prostore v sedanjih šolah. Novo zgrajena šola, ki jo bodo letos začeli graditi, bo odpravila težave glede prostorov, ne bo pa odpravila nešteto drugih problemov šolstva v občini. Problemi vzgojno zanemarjenih otrok, izvajanja šolske reforme, družbenega upravljanja, strokovnega šolstva in skrbi za stanovanja učiteljstva bodo morali biti večkrat na dnevnem redu sestankov naših političnih organizacij.

Naša vajenska šola iz leta v leto izgublja svoj pomen in ima vedno manj učencev. Tako je število učencev padlo v nekaj letih od 150 na 56. Ustanoviti mislijo strokovno šolo za potrebe industrije, vendar bo potrebno dobro premisliti, kakšna naj bi ta šola bila, ali naj bi še vzgajala vajence tako kot sedaj, ali pa tako kot narekujejo potrebe razvijajoče se industrije.

Vzgojno zanemarjeni otroci postajajo velik problem šol in vseh naših družbenih in političnih organizacij. Po nepopolnih podatkih je takih otrok v naši občini 37, vendar ne moremo za vse trdit, da spadajo že kar v vzgojne zavode. Nekaj primerov pa je zelo resnih. Vzgojno zanemarjenost povzroča največ alkoholizem staršev, ali kako drugače neurejene družinske razmere. Danes je zaradi zaposlenosti staršev veliko otrok prepuščenih samim sebi in to je velika nevarnost za vzgojno zanemarjenost. Skrb za te otroke prehaja iz družine na stanovanjske skupnosti in druge družbene organizacije, predvsem na SZDL. V šolah bi morali pospeševati in utrjevati združevanje učencev v raznih krožkih, predvsem pa v delu razrednih in šolskih skupnostih.

Poglabljati bi morali stike med domom in šolo in šole čim bolj povezovati s stanovanjskimi skupnostmi, tako da bi skupno razvijali dejavnost za uspešni napredek naše družbe. Člani SZDL bi se morali zanimati za delo šolskih odborov, kako napredujejo skupnosti učencev in učiteljev in kako se povezujejo z družbenimi in gospodarskimi organizacijami. Prav posebno pa bi morali po šolah skrbeti za pravilen razvoj novih smeri in

predmetov, kot so družbeno ekonomska vzgoja, gospodinjstvo in proizvodno delo ter pedagoške in družbene oblike samouprave.

Program zveze komunistov Jugoslavije zahteva zvišanje ravni osnovne izobrazbe vseh prebivalcev z namenom, da spremenimo kvalifikacijsko strukturo prebivalstva in usposobimo državljane za odgovorne funkcije v družbenem samoupravljanju. Vsakemu mlademu človeku moramo omogočiti, da se odloči za izbiro življenjskega poklica in da nadaljuje šolanje do najvišje stopnje.

Preobrazba je tudi odvisna od aktivnosti članov SZDL in idejno navodilo za vse politične sile naj bo program ZKJ. Veliko prosvetnih delavcev si že prizadeva izpolniti naloge, ki jih jim daje družba, vendar pa je tudi (Nadaljevanje na drugi strani)

spomnimo se

16. aprila 1920 se je začela splošna stavka jugoslovanskih železničarjev;

17. aprila 1937 je bil na Cebinovem ustanovni kongres KPS;

22. aprila 1870 se je rodil Vladimir Ilič Uljanov-Lenin;

20. aprila 1919 se je v Beogradu začel kongres združitve, na katerem so ustanovili Socialistično delavsko stranko (komunistov) Jugoslavije;

20. aprila 1940 je izbruhnila splošna stavka delavcev aeronavtične industrije v Beogradu, Zemunu in Rakovici;

22. aprila 1958 se je v Ljubljani začel VII. kongres ZKJ;

25. aprila 1929 je policija ubila Djura Djakovića, sekretarja CK KPJ;

1. maja 1886 so bile velike demonstracije delavcev v Chicagu, zaradi katerih je II. Internacionala 1889 sprejela sklep o praznovanju 1. maja kot mednarodnega praznika dela;

4. maja 1903 je v Banjici padel ugledni makedonski revolucionar Goce Delčev;

15. maja 1945 je Dan zmage jugoslovanskih narodov.

Ob 10-letnici delavskih svetov

Veliki mislec in revolucionar

Pred devetdesetimi leti, 22. aprila 1870, se je rodil veliki borec in revolucionar Vladimir Iljič Uljanov-Lenin. Vse svoje življenje je posvetil borbi za nov družbeni red — socializem. Njegove ideje so prešle meje Sovjetske zveze in milijoni ljudi po vsem svetu danes ustvarjajo tisto, kar je on začel. Naš socialistični sistem je dokaz, kako pravilne so bile ideje tega velikega revolucionarja in misleca.

Prejšnji četrtek smo tudi Tržičani lepo počastili devetdesetletnico njegovega rojstva.

V četrtek, 31. marca je bil razširjeni plenum občinskega sindikalnega sveta, ki je bil posvečen razpravi o desetletnih izkušnjah delavskih svetov in pripravam za volitve v nove delavske svete. Referat o desetletnem obdobju delavskega samoupravljanja in o nalogah sindikatov za volitve je prebral predsednik občinskega sindikalnega sveta, tov. Valjavec.

Kratko desetletno obdobje življenja delavskih svetov je pokazalo, da so ti samoupravni organi veliko storili za napredek in razvoj delavskega gibanja. V tem času vidimo velik gospodarski napredek, sijajne uspehe v proizvodnji in hiter razvoj socialističnih odnosov. Delavski sveti so odločno začeli odpravljati slabosti in preprečevati birokratske pojave, nesocialistične odnose in samovoljne težnje nekaterih vodilnih ljudi.

Od leta 1950 dalje je delalo v delavskih svetih v naši občini 730 ljudi, od tega 121 žena, 135 članov ZKJ in 50 mladincev. — Delavski sveti so v tem času imeli preko 600 sej in samo ta številka nam že pove, kako veliko so storili v desetih letih.

Novoizvoljeni delavski sveti bodo morali poiskati možnosti boljše organizacije dela, ki bo omogočila večji delovni učinek in boljši zaslužek. Z boljšo organizacijo dela in večjo storilnostjo se bodo povečali tudi skladi podjetij za finansiranje gospodarskih in komunalnih potreb. Novi organi delavskega upravljanja bodo morali opraviti s tistimi, ki jih je prehitel naš gospodarski in družbeni razvoj in sedaj zavirajo zdrave in pa-

metne pobude ter predloge delavcev. Delavski sveti že razporelagajo s 46,5 odstotka sredstev, ki jih ustvarjajo kolektivi in prav zato se mora njihova vloga še okrečiti. Sindikalne organizacije pa morajo biti tiste, ki predlagajo, kako naj bi najkoristnejše trošili sredstva, ki jih ustvarja kolektiv.

V zadnjem času opazujemo vedno več škodljivih pojavov, ko razna, zelo važna vprašanja rešujejo le nekateri vodilni ljudje v podjetju, brez vednosti delavskega sveta in tako delavci mislijo, da je delavski svet čisto nepomemben organ upravljanja v podjetju.

Sindikati so začeli akcijo za uvedbo kadrovske-socialne službe, ki si že utira pot v vse kolektive. Prav tako nameravajo sindikalne organizacije ustanoviti aktiv izkušenih upravljavcev v podjetjih, v katerega bodo zajeli vse dosedanje predsednike delavskih in upravnih odborov, ki so si v desetih letih pridobili mnogo koristnih izkušenj. Aktiv upravljavcev bo lahko v pomoč mladim članom delavskih svetov in upravnih odborov, ki šele začinjajo z delom v teh organih.

Volitve v nove delavske svete morajo biti končane do konca

maja. V času pred volitvami naj se delavci temeljito seznanjajo s problemi podjetja, v katerem so zaposleni. Prav tako naj bi se vsi seznanili z zaključki prvega kongresa delavskih svetov Jugoslavije. Sindikalne organizacije bodo v vseh podjetjih organizirale predvolilna zborovanja, kjer bodo delavce seznanili z uspehi gospodarjenja po zaključnem računu in na teh zborovanjih bodo tudi izbrali najboljše delavce za kandidate za nove delavske svete.

NAVRAZGOVOR

Predsednika občinskega komiteja LMS, tovariša Viktorja Dornika sem naprosil, naj mi odgovori na nekaj vprašanj.

Koliko mladinskih aktivov je v naši občini in kakšna je njihova aktivnost?

»V naši občini je sedaj 11 mladinskih aktivov, naš letošnji program pa določa, da moramo ustanoviti še 6 aktivov. Skoraj vse naše delo je sedaj usmerjeno v akcijo za zbiranje prijav za mladinske delovne brigade in skrb za vzgojo kadrov.«

Ali skrbi občinski komitej za ideološko izobrazbo mladine?

»V BPT in Peko imajo občasna predavanja, glavno skrb za ideološko politično izobraževanje pa ima večerna politična šola. Razen tega pa skrbi za ideološko vzgojo tudi Delavska univerza, ki pripravlja najrazličnejša predavanja. Občinski komitej LMS pa namerava organizirati dvodnevni seminar za mladinska vodstva.«

Koliko mladincev iz naše občine se bo letos udeležilo zvezne delovne akcije?

»Letos bo odšlo v delovne brigade 40 mladink in mladincev, in sicer v dveh izmenah. Prva izmena je odšla na delo že konec februarja, druga pa bo odšla konec aprila.«

Ali nameravate organizirati lokalne delovne akcije?

»Lokalnih delovnih akcij v Tržiču verjetno ne bomo organizirali, ker je bilo na skupnem plenumu ZK, SZDL, LMS in občinskega sindikalnega sveta izraženo mnenje, naj ne bi organizirali delovnih brigad, ampak naj bi pomagali s prostovoljnimi delom pri dograditvi kopališča. Razen tega smo ponudili občinskemu sindikalnemu svetu, da bi pri montaži hišic na Ravnah opravili 500 prostovoljnih delovnih ur.«

Kako je organizirano delo občinskega komiteja LMS?

»Delo smo razdelili po komisijah, od katerih sta najbolj delavni šolska komisija in komisija za delovno mladino. Razen teh imamo še komisijo za družbeno izživiljanje mladine, komisijo za mladinske delovne brigade, komisijo za ideološko in politično delo in komisijo za kmečko mladino. Ideološka komisija pripravlja skupno s sekretariatom gradivo za dvodnevni seminar za vodstva aktivov, ki bo zajel dve temi: Program in statut LMJ in Vloga LMS pri delavskem in družbenem samoupravljanju.«

Vprašajte in zvedeli boste

Sem vesten bralec Tržiškega vestnika in sem s časopisom in njegovo vsebino zelo zadovoljen. Prav posebno koristno je, da ste uvedli rubriko »Vprašajte in zvedeli boste«. Mislim, da boste imeli s to rubriko dosti posla, saj marsikateri občan ne ve, kje naj bi kaj vprašal. Mene zanima tole:

»Kakšna bi bila vzdrževalnina za dvorano, če bi jo naša vas ali družbene organizacije imele? Tu mislim na večji prostor za tristo do petsto ljudi, kjer bi bili lahko občni zbori, zbori volivcev, proslave, predavanja in filmske ter gledališke predstave. Slišal sem, da je s tako dvorano toliko stroškov da je pri nas ne bi

mogli vzdrževati. Zanima me, kakšen bi ta znesek bil, kdo bi ga moral plačevati ter v kakšne namene se ta denar uporablja.«

Iz vašega vprašanja je razvidno, da se zanimате za dvorano, ki bi jo uporabljala razna društva. Taka dvorana je lahko le v večjem združenem domu ali domu Svobode.

Najemnino bi društva plačevala lastniku dvorane. V najemnini so zajeti naslednji stroški: plača hišnika, čiščenje in kurjenje prostorov, poraba električnega toka, razna tekoča popravila, amortizacija in vse ostale družbene datjave. Znesek bi bil tem večji, čim večja in boljša bi bila dvorana. Vsi zneski, ki bi jih plačali, bi bili porabljeni za te namene.

Če bi na plačo dvorane last enega samega društva, bi tudi to moralo plačevati določeno vsoto za vzdrževanje, čiščenje, električni tok, amortizacijo in honorar hišniku.

Točnih zneskov ne moremo navedi, ker take dvorane za sedaj v naši občini še ni. Lahko pa se zanimate pri društvu Svoboda v Tržiču, ki Vam bo lahko predložilo mesečne obračune za svojo dvorano.

Predsednik
Sveta za kulturo
in prosveto:
Marjan Dolinar

Opomba uredništva:

Pri DPD Svoboda smo vprašali, koliko stane vzdrževanje dvorane. Povedali so nam da enkratna celovečerna uporaba dvorane stane približno 5000 dinarjev. V dvorani je prostora za 120 ljudi.

Novi pogledi o šolstvu

(Nadaljevanje s prve strani)

še nekaj takih, ki se krčevito oklepajo starega učnega sistema in dosedanjih zastarelih metod.

Razprava je pokazala resnične probleme, s katerimi se bo treba resno spoprijeti. Strokovno šolstvo je v taki fazi razvoja, da smo pred problemom, v kakšno smer naj se razvija. Ustanovitev periodične strokovne šole, čevljarske ali kovaške stroke, bi povzročila spet problem nastanitve učencev iz drugih krajev. Industrija rabi strokovnjake le za določene faze dela, ne rabi pa več strokovnjakov za upravljanje več faz dela. Zato naj bi se strokovna šola čim tesneje povezala s centri za izobrazbo v naših podjetjih, ki vzgajajo delavce le za določene delovne operacije. O likvidaciji sedanjih vajenskih šol pa je še prezgodaj razpravljati, ker danes še zelo primanjkuje obrtniškega kadra in novo ustanovljene stanovniške skupnosti bodo rabile mnogo obrtnikov različnih po-

klicev za svoje uslužnostne servise.

Ker je v Tržiču veliko žena zaposlenih v industriji, predvsem v BPT, nastaja problem, kako zavarovati otroke, ki so brez nadzorstva, da ne bodo zapadali škodljivim vplivom. Samo na Bračičevi šoli je približno 90 otrok več ali manj vzgojno zanemarnjenih. Solam primanjkuje prostorov, da bi lahko otroke pritegnile v razne krožke, kjer bi se izživiljali v izvenšolskih dejavnostih. Napačno je mnenje, da za otroke odgovarjajo samo učitelji in da so samo oni krivci vzgojne zanemarjenosti. Predvsem bi morali krajevni in kvartni odbori SZDL razpravljati o posameznih primerih in skušali najti rešitve takega stanja. Tudi mladinska organizacija bi morala po naših šolah razviti živo dejavnost, ne pa biti tako pasivna kot je sedaj. Na plenumu so diskutanti v razpravi načeli toliko problemov, da bodo o šolstvu razpravljali še na eni prihodnjih sej.

Izkoristimo stroje

Z novimi tehnološkimi posegi in z novimi stroji bodo v tovarni Runo v istih prostorih izdelali več usnja

Usnjarstvo ima pri nas že dolgoletno tradicijo in še danes stoji poslopje, kjer je bila že v starih časih vegetabilna strojar- na. Od leta 1904 dalje pa obratuje Runo, ki danes že izdelava 240 tisoč površinskih metrov usnja na leto.

Po kratkem spreobu po obratih tovarne se malo seznanimo z delovnim postopkom. V skladišču surovih kož sortirajo kože v »partije« in v vsako partijo pridejo kože, ki imajo kar največ skupnih lastnosti. V Runo rabijo 1300 ton raznih kož na leto, polovico od tega jih uvozijo z vseh koncev sveta. Usnje izdelujejo iz govejih, konjskih, telečjih, ovčjih in kozjih kož.

Nekaj tisoč kilogramov kož dajo v velike betonske jame, kjer se kože dan ali dva namakajo v sveži, hladni vodi. Ko poberejo kože iz vode, jih po mesni strani namažejo s posebno gosto kašo — ki prodre skozi kožo in uniči dlačne čebuljice. S topimi noži odstranijo dlake, ogoljene kože pa dajo v lug v velike sode. Lug razkroji ostanke vrhnjice, razrahlja mesno plast in

kože postanejo bolj sprejemljive za strojila. Meso odstranijo na mezdričnih strojih.

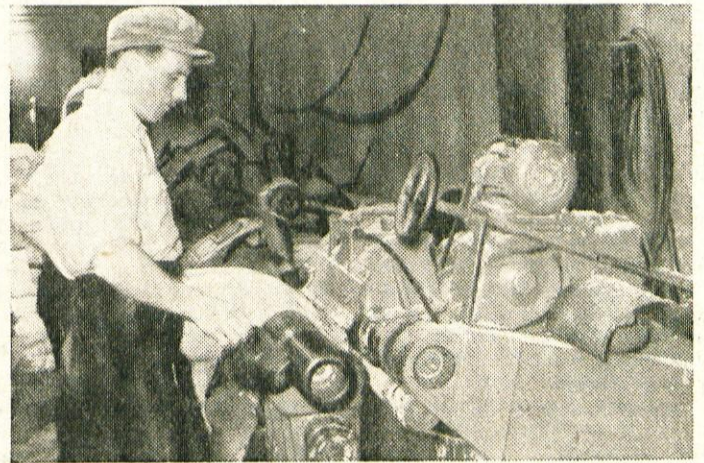
Ker kože niso enakomerno debele, jih egalizirajo na cepilnem stroju. Tako dobimo enakomerno debelo golico in cepljenec.

Cepljene golice sedaj razlužijo in čimžajo v motovilu, iz katerega jih dajo v posebne vrteče se sode v »pikel«, kakor jim pravijo usnjarji. S piklanjem kože okisajo s kislinami, potem pa prično s strojenjem. Ko so kože ustrojene, jih zložijo na posebna stojala, kjer se odtečejo. Iz usnja iztisnejo še odvišno vodo in ga z mesne strani egalizirajo na strgalnih strojih. Potem usnje sperejo, nevtralizirajo odvišno kislino in barvajo. Usnju dodajo še emulzijo raznih olj, potem pa ga posušijo v sušilnicah in ga v skladišču pred dodelavo.

V dodelovalnici vložijo usnje v vlažno žaganje, kjer se ovlaži, potem pa ga na posebnih strojih zmehčajo. Po mehčanju usnje nalepijo na močne steklene plošče in ga pri zmerni temperaturi posušijo. — Usnje še obarvajo; barvo nanašajo z razpršilnim

Ob Prvem maju, našem največjem delavskem prazniku, čestita delavnim ljudem tržiške občine

UPRAVNI ODBOR IN UREDNIŠTVO
»TRŽIŠKEGA VESTNIKA«

Na brusilnem stroju kože obrusijo, da so enako debele

aparatom, potem pa ga še zlikajo, sortirajo, pakirajo in odpošljejo potrošnikom.

To je le kratek opis zamotnega tehnološkega procesa, ki traja mesec dni, da iz surove kože dobimo usnje.

Za večjo proizvodnjo, ki jo traja trg, pa je bila tovarna nespodobna in začeli so prenavljati obrate. Od leta 1954 pa do danes se je povečala proizvodnja več kot za 50 odstotkov in sedaj izdelajo preko 900 kvadratnih metrov usnja dnevno. Na vsakem koraku v podjetju vidiš, da nekaj pehirajo, zidajo in prenavljajo. Lep primer požrtvovalnosti usnjarjev je obnavljanje velike betonske plošče. Medtem ko so zidarji betonirali ploščo delavcem nad glavami, proizvodnja ni stala in so naredili prav toliko kot prej. Inženir Mali pravi: »Ko smo za čeli mislili na prenovitev podjetja, smo se držali načela: v istih prostorih izdelati več! Z boljšo organizacijo dela in s smotno razporeditvijo strojev se doseže prav tak proizvodni uspeh kot z graditvijo novih prostorov. Torej prihranimo denar tam, kjer se ga najlaže da prihraniti!«

Tako bodo prej kot v petih letih povečali proizvodnjo usnja na 435.000 kvadratnih metrov. —

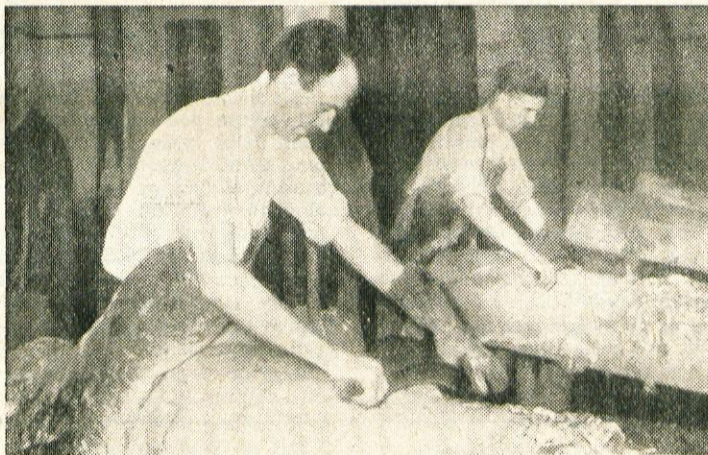
Vse te velike uspehe so dosegli in jih še bodo le z nabavo novih strojev in s povečanjem delovne storilnosti. Iz strojev bodo iztisnili vse, kajti v današnjem razvoju tehnike stroji tako hitro zastarijo, da se jih ne splača več negovati in skrbeti, da bi jih ohranili kar najdlje.

Do sedaj so uvozili že »Pasting« napravo za sušenje usnja, ki že obratuje, pričakujejo pa še stroj za brušenje usnja, avtomatsko napravo za brizganje in hidravlični likalni stroj.

Še letos bodo zgradili transformatorsko postajo za 40 KVA in celotno električno omrežje v podjetju bodo priključili na napetost 380 V. Za delovni proces rabijo ogromne količine vroče in mrzle vode in ker sedanje vodovodne in parovodne napeljave ne ustrezajo več, jih bodo prenovili. Nabavili bodo še nove sode za strojenje in luženje kož, ter opravili nekaj manjših gradbenih del.

To podjetje naj bo vzor drugim, kako se da brez ogromnih investicij za nove objekte proizvodnja tako povečati.

Marljivemu delovnemu kolektivu želimo, da bi naslednji prvi maj praznoval s takšnimi uspehi, kot si jih sam najbolj želi!

S topimi noži odstranjujeta delavca dlako iz kož. Dlako operejo in posušijo, potem pa jo prodajo drugim tovarnam.

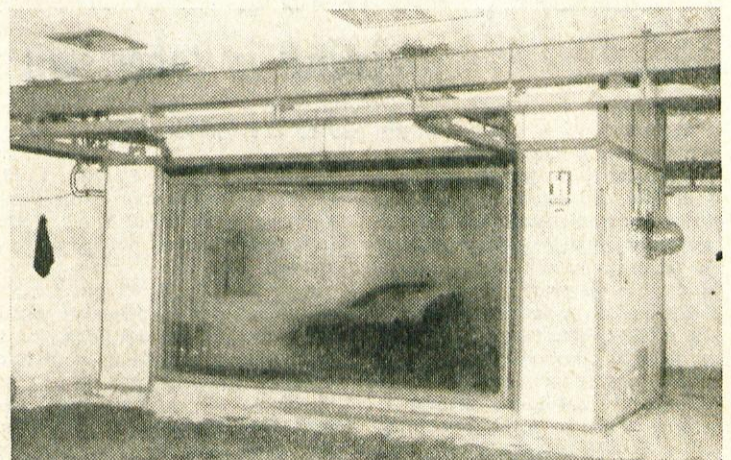
REKONSTRUKCIJE prepočasi napredujejo

Skoraj vsa naša podjetja obnavljajo in modernizirajo obrate, vendar povsod rekonstrukcijska dela le prepočasi napredujejo, pri Peko pa so se dela že kar precej zavleka. — Kdo je temu kriv?

Nekateri dolžijo investitorje, češ, da med potekom del večkrat spreminjajo načrte in se zato dela zavlečejo. Velik krivec zavlačevanja del je vsekakor predolg postopek za odobritev investicijskih posojil. Ker pa danes tehnika tako hitro napreduje, pride nujno do tega, da morajo podjetja načrte spreminjati, če hočejo, da bo obnovljen obrat res še sodoben in za

sedanje čase čimbolj ekonomičen.

Naše gradbeno podjetje lahko letno opravi le za 190 milijonov dinarjev gradbenih del. Razen tega je delovna storilnost zelo majhna in tudi mehanizacija je nezadostna. Tako so morale naše tovarne in občina najeti gradbeno podjetje iz drugih krajev (Projekt iz Kranja in Gorenje iz Radovljice), vendar tudi ta podjetja ne izvršijo svojih del v določenih rokih. Ob takem stanju gradbenih podjetij in ob pomanjkanju gradbenega materiala se upravičeno vprašujemo, če bomo mogli porabiti ogromna sredstva, ki so letos namenjena za gradbena dela.

Nova »Pasting« naprava za sušenje usnja, ki so jo uvozili iz Nemčije.

Dom igre in dela na Ravnah

Pred kratkim je bil posvet članov odbora stanovanjskih skupnosti in Društva prijateljev mladine s predstavnicami republiškega in okrajnega Društva prijateljev mladine. Republiški odbor sta zastopali tov. Dolančeva in Ježeva, okrajnega pa predsednica Smilja Gostiša. Posvetovanje je bilo namenjeno ustanovitvi otroškega zavetišča na Ravnah.

Bombažna predilnica in tkalnica je v treh novih stanovanjskih hišah na Ravnah odstopila stanovanjski skupnosti prostore za otroško zavetišče, za servisno pralnico in za pisarne stanovanjske skupnosti. Izvršilni odbor stanovanjske skupnosti Ravne je razpravljal o ustanovitvi otroškega zavetišča in je predvidel, da bi lahko sprejeli v varstvo 50 otrok, od 3 do 6 let. 25 dopoldne in 25 popoldne. Tovarišica Ježeva iz Ljubljane je dala članom stanovanjske skupnosti nekaj zelo koristnih napotkov in povedala precej o delu teh ustanov v stanovanjskih skupnostih v drugih krajih.

Nekatere stanovanjske skupnosti so že ustanovile taka zavetišča ali pa so se razvila iz vrtcev ali jasli, kjer so jih narekivale potrebe terena. Zaželeno bi bilo, da bi tudi v Tržiču poskusili s kombiniranimi ustanovami, kjer dobijo zatočišče otroci od 3 do 15 let starosti. — V skupni igri, delu in vzgoji se povezujejo otroci različnih starosti in lahko tudi vsi otroci ene družine.

Otroci bi ostali v ustanovi po ves dan ali pol dneva, pač toliko časa, kolikor so zaposleni njihovi starši. V taki otroški ustanovi naj bi dobili otroci tudi malico in kosilo.

V vsej svoji dejavnosti se morajo te ustanove čimbolj približati družini in ji pomagati. Sodelovanje staršev pri delu ustanove ustvarja pri otrocih vtis domačnosti, vtis kolektiva, velike družine.

Tovarišica Ježeva je navedla primer dela v domu igre in dela v Župančičevi ulici v Ljubljani. Tu vodijo ustanovo starši in sestavljajo upravni odbor doma. Starši se neposredno vključujejo

v delo ustanove. Eden vodi knjigovodstvo, drugi dela kot organizator ali vodja krožkov, seveda opravljajo starši vse to brezplačno. Delo staršev v takih ustanovah tudi občutno počeni oskrbnino.

Pri nas na Ravnah, ki so izrazito delavsko naselje, je veliko otrok, ki za sedaj ne bi mogli najti prostora v domu igre in dela. Če bi pa ustanovili večjo ustanovo, pa bi se vanjo vključili tudi otroci, ki ne bi bili redni gojenci. Na skupnih krajših izletih in igrah v naravi bi tako pritegnili otroke, ki žive brez nadzorstva.

Vendar pa vemo, da v Tržiču še nimamo prakse pri upravi takih ustanov in bo treba precej resnega dela, preden bo Dom igre in dela postal tisto, kar si želimo. Ker prostori ne bodo zadoščali za večje število otrok, bo moral biti Dom igre in dela za sedaj še nekombinirana ustanova, ki bo sprejemala v varstvo le otroke od 3 do 6 let, katerih starši so v službah. Ta zelo zaželena ustanova bo pričela z delovanjem že v juniju ali v juliju.

Reševalna vaja pod Storžičem

Gasilsko društvo Runo je tudi letos priredilo skupaj z Gasilskim društvom Tržič in pod vodstvom Gorske reševalne službe vajo za reševanje ljudi izpod snežnih lavin.

V soboto, 2. aprila so gasilci z vso opremo odšli v Planinski dom pod Storžičem. Nekaj članov se je pozno zvečer povzpelo na plaz, kjer so napravili snežni bivač in v sneg zakopali namišljene ponesrečence.

V nedeljo zjutraj je bil zbor gasilcev in reševalcev. Razdelili smo se v dve reševalni in eno sanitetno skupino. V reševalne čolne smo naložili vso potrebno opremo in odšli na kraj namišljene nesreče. Član Gorske reševalne službe nam je razložil potek in način reševanja, nato pa so skupine pričele s sondiranjem. Ponesrečence so skrbno odkopali in sanitetna skupina jim je nudila prvo pomoč.

Po končani reševalni akciji so odšle ekipe pod spomenik storžičkih žrtev plazu, kjer jim je član Gorske reševalne službe razložil tehniko in uporabo plezalne ter reševalne opreme. — Dva člana Gorske reševalne službe sta na smučeh odpeljala v rešilnem čolnu ponesrečenca do kočice. Gasilci pa so z lesenim čolnom in z vrmi odpeljali drugega ponesrečenca.

Pri vaji se je vsakdo prepri-

Otroci o NOB

PREGANJANJE

po ječah in taboriščih
NA LJUBELJU

Vsakokrat, ko pogledam sliko taborišča pod Ljubelj, me pretrese strah in groza. Sliko je narisal neki francoski kaznjenev in jo je potem v zahvalo za pomoč podaril moji stari materi.

Taborišče je obsegalo 14 hiš po 40 ležišč. Ograjeno je bilo z bodečo žico, obkoljeno pa je bilo z gestapovci ter psi. Taborišče se je začelo polniti s kaznjenci. Prvi so prišli pozimi. — Bili so bosni ter raztrgani. Vsak počasni korak je pognala gestapovska žilovka, vlekli so jih kakor pse. Taborišče je bilo napol-

njeno s Francozi, Poljaki, Čehi. Delali so predor skozi Karavanke. Ljudje so umirali od gladi in bolezni. Vsak pobeg so kaznovali s smrtjo. Truplo pa so potem politi z bencinom ter ga zažgali. Veter je prenašal pepel tovarišev, ki so dali dragocena življenja. V taborišču je pričelo delovati komunistično gibanje in misel na beg ter uničenje sovražnika. Marsikomu je uspelo pobegniti in ta se je z veseljem priključil partizanskemu gibanju. V taborišču pa je gospodarila kruta smrt. Na stotine jih je

ostalo v rovu, na stotine pa so jih pobile gestapovske puške in bajoneti.

Vojna je minila. Matere, žene ter otroci so zaman čakali svoje, ki so pomrli na naši lepi zemlji. Sedaj mi uživamo to, kar so oni osnovali v taboriščih, na bojnih poljanah ter v ječah. V zahvalo smo jim s Francozi, Poljaki ter Čehi postavili spo-

menik, ki nas še vedno spominja na življenje naših tovarišev pod okupatorjevo roko, ki ni poznala ljubezni, tovarštva ter usmiljenja za matere in otroke. Toda pod vodstvom KPJ smo premagali vse težave in sedaj nam sije svobodno sonce. Posmrtni ostanke so prepeljali v njihovo rodno domovino.

Vili Globočnik

Domovina jih je poklicala

Letos praznujemo 41. obletnico obstoja KPJ. Od 21. do 23. aprila 1919 je bil v Beogradu ustanovni kongres, kjer so sprejeli statut in navodila za upravljanje. Ko so bile volitve v konstituanto, je dobila partija 58 glasov. Ob izidu Obznane je bil v javnosti prepovedan njen obstoj. Zato je šla v ilegalo. Njen III. kongres je bil na Dunaju. Na tem kongresu je bilo okrog 40 poslan-

cev. Preštudirali in pregledali so vse delo med II. in III. kongresom. Zaradi vse hušjega buržoaznega terorja je bila Partija prisiljena umakniti se v tujino. Zato je bil njen IV. kongres v Dresdenu v Nemčiji. Po izidu šestojanuarske monarhofašistične diktature so začeli neusmiljeno preganjati in streljati predstavnike Komunistične partije. Med njimi je bil tudi Djuro Djako-

Neizkoriščene možnosti

LIP Tržič ustvari letno za 280 milijonov dinarjev bruto produkta. To veliko število pa bi lahko še precej presegle, če ne bi imeli težav zaradi nabav hlovdovine. Obrat žaga ima zmogljivost 20.000 kubičnih metrov na leto, vendar razžagajo le 500 kubičnih metrov bukovega in 9500 kubičnih metrov smrekovega lesa. Torej zmogljivost žage še zdaleč ni izkoriščena! V gozdovih okrog Tržiča imamo dovolj lesa za potrebe LIP, vendar ta

les ne ostaja doma, ampak ga veliko dobijo tudi druga lesna podjetja na Gorenjskem.

Žaga v Lipu je narejena po švedskem sistemu in je postopek od razžaganja hlovdovine pa do natovarjanja desk na vagone najkrajši v Jugoslaviji. Torej je neumestno, da dela žaga s tako zmanjšano zmogljivostjo!

V mizarski delavnici izdelujejo vse vrste drobnega pohištva izključno za tuje kupce. Največ izvažajo v Italijo, Nemčijo, An-

V zabojarji so zaposlene pretežno ženske, ki delajo zaboje za domače in tuje kupce.

Žaga v LIP bi lahko razžagala še mnogo več lesa, če bi ga imeli dovolj.

čal, kako naporno je reševanje in transport ponesrečencev v dolino. To je plemenito delo, ki pa zahteva mnogo požrtvovalnosti, izvežbanosti in tovarištva. Udeleženci vaje so izrazili željo po tesnejšem sodelovanju gasilskih društev in Gorske reševalne službe. Za tako pomembno vajo bi moralo biti več zanimanja tudi po drugih društvih, ker pri večjih nesrečah le veliko ljudi lahko hitro in pravilno pomagajo ponesrečencem.

Janko Januš

glijjo in Združene države Amerike. Z izvozom ustvarijo približno 60 milijonov deviznih dinarjev dohodka na leto. Do nedavnega so delali delavci v mizarski delavnici v prahu in na prepihu, sedaj pa so uredili ogrevalne naprave in ventilacijo, da bi izboljšali delovne pogoje.

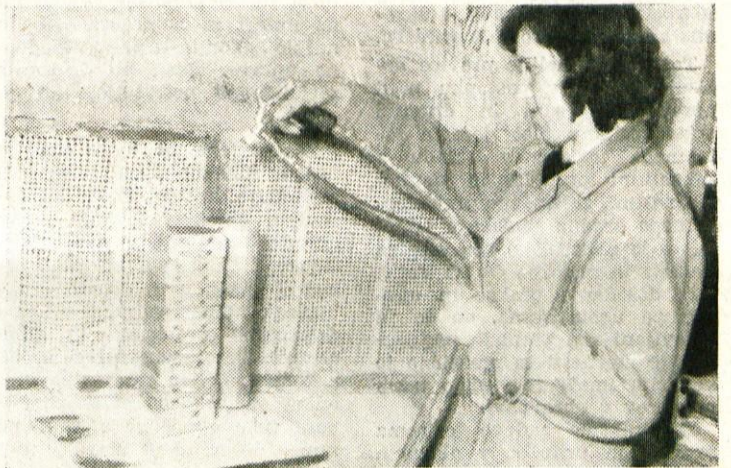
Ves les slabše kakovosti porabijo v zabojarji, v oddelku, kjer izdelujejo zaboje za naše tekstilne tovarne in vse vrste zabojev za Iskro iz Kranja ter zaboje za pomaranče za Izrael. V tem oddelku so zaposlene pre-

težno ženske, saj v kolektivu, ki šteje 170 delavcev, močno primanjkuje moške delovne sile.

V galanterijskem oddelku so do nedavna izdelovali le ščipalke za perilo, vendar se jim ta proizvodnja ne izplača več, ker cena ščipalkam od leta 1947 ni porasla. Koliko pa so se požrile surovine in povečale plače delavcev? Tako tudi v tem oddelku izdelujejo razen ščipalk še zaboje za razne tovarne

Podjetje bo moralo letos postaviti novo transformatorsko postajo in prenoviti zastarelo električno omrežje. Za ta dela so potrebnih 10 milijonov dinarjev.

Z združitvijo LIP in Tovarne finega pohištva pa bi dobili večje in dobro organizirano podjetje z večjim letnim bruto produktom in z boljšimi perspektivami, kot jih imata sedaj ti dve podjetji.

V novi lakirnici pobarvajo lahko več izdelkov in kar je glavno, izdelki so lepši in tuji kupeci jih radi kupujejo.

vič. — Orožnika sta ga peljala skupno z nekim drugim komunistom do meje, kjer so ju ubili z izgovorom, da so ju ubili graničarji na begu čez mejo.

V pomoč buržoaziji pri njenem krvavem terorju je bila ustanovljena Orjuna. Ko je ta hotela 1. junija 1924 razviti v Trbovljah svoj prapor, jim je to hotela preprečiti Partija s pomočjo rudarjev. Na obeh straneh so utrpeli žrtve. Leto nato je bila Orjuna zaradi nejevolje ljudskih množic razpuščena.

Ob velikem napadnem vzponu nacizma in fašizma je padla na ramena komunistične partije velikanska odgovornost, saj je šlo za usodo vseh naših ljudi. Komunisti so videli najhujšega sovražnika v fašizmu in nacizmu. KPJ je ustanovila Ljudsko fronto. Še prej pa je pošiljala brigade v Španijo. Med njimi so bili vsi večji predstavniki in voditelji Partije. Leta 1937 je bila ustanovljena na Čebinovem KPS. Partija je rasla in ustanovljen je bil SKOJ, nakar je bilo 1938 postavljeno novo vodstvo s tovarišem Titom na čelu. Partija je

tista, ki je opozarjala, da Jugoslavija drvi v pogubo, ker se začenja naslanjati na fašizem. V letih 1936 do 1938 je zajel Slovenijo val številnih in velikih demonstracij proti režimu in velikih stavk, od katerih je zlasti pomembna stavka tekstilnih delavcev v Mariboru in Kranju. Ko se je pričela druga svetovna vojna, so okupatorjevi vojaki kot povodenj preplavili našo zemljo. Začela se je krvava doba okupacije, hkrati pa tudi najslavnejše obdobje naših narodov, doba NOB. Buržoazno vodstvo je odigralo svojo vlogo za vselej in vodstvo naših narodov je prevzela KPJ. Pokale so puške in padali so junaki, bodisi kot talci ali borci v gozdovih. — Med njimi je bil tudi tovariš Peter Mihelič, brat Frančiške Mihelič, por. Poljanec, moje matere.

Pri partizanih je bil kurir. — Vzdrževal je zvezo v Selški dolini. Nosil je pošto do nekega kmeta na samotni kmetiji, ki jo je potem nosil naprej. To se je ponavljalo skoraj dve leti. Proti koncu vojne so dobili od štaba

nalogo, naj porušijo most, ki je bil na zelo prometni žili in bi zaradi njega Nemci utrpeli veliko škodo. Vse bi se jim posrečilo, če ne bi posegla vmes izdaja.

Bil je meglen dan. Rosilo je. Skupina partizanov je stopala počasi in previdno po gozdu proti tej domačiji in mostu. Ker so menili, da ni nevarno, so šli iz gozda po travniku. Bili so oblečeni v sive, skoraj bele halje. Bili so oddaljeni še dobrih sto metrov.

Nemci so s pomočjo domačih belogardistov postavili zasedo. Zaradi prevare so se tudi ti oblekli v take plašče. Ko so zapazili sence prodirajočih partizanov, so jih začeli klicati: »Tovariši! Pridite, da bomo skupno minirali most!«

In res so partizani verjeli in se bližali hiši. V oddaljenosti trideset metrov so se partizani zavedli prevare. Obrnili so se in hoteli steči. Toda bilo je že prepozno. — Zadržale so nemške strojnice in dva sta takoj obležala. Med njimi je bil tudi tovariš Peter Mihelič. Nemci so

prodirali za partizani čedalje globlje v gozd. Kmet je odšel v Kranj do župana, da je dobil dovoljenje, da je lahko pokopal pokojnika. Po zanesljivih ljudeh je povedal o smrti... Vsi sosede so že vedeli za njegovo smrt, samo njegovi ženi so zamolčali. Toda sumila je. Moja mama ga je že teden žalovala, ko je ona šele zvedela. Sama pripoveduje: »Pri sestri mojega moža, to je pri nas, je umrl otrok. Oče je prišel na pogreb. Takrat je on že žaloval. Čudno se mi je zdelo, da otroka žaluje. Povedal mi je, da je Peter padel. Bruhnila sem v jok. Pri teti sem ostala dva dni. Prvo noč se mi je sanjalo, da vidim Petra. — Drugo noč so se sanje ponovile. Njegova smrt me je zelo prevzela in še huje mi je bilo, ker so meni, njegovi ženi, zamolčali smrt. Ošla sem na kraj, toda nisem ga našla, ker je bil že pokopan. S seboj sem imela škatlo, kamor sem spravila kos zemlje, ki je bila poškrabljena z njegovo krvjo. Se danes jo hranim in kadar jo gledam, me vselej oblijeje solze.«

Stanislav Poljanec

KJE NAJ UVELJAVLJAM SVOJE PRAVICE

Spričo različnih prošelj in pritožb, ki jih posamezni državljani vlagajo na najvišje državne in politične organe — zlasti pa na Kabinet predsednika republike, Zvezni izvršni svet in Izvršni svet ljudske republike Slovenije, se mi zdi potrebno napisati teh nekaj vrstic, ki naj pomagajo svetovati Tržičanom, da pri uveljavljanju svojih pravic poiščejo tisto pot, ki je krajša in bližja.

Verjetno precejšnjemu številu naših občanov ni znano, da ima občinski ljudski odbor v Tržiču svojo stalno odborniško komisijo za prošnje in pritožbe, sestavljeno iz petih članov. V 41. členu statuta občine Tržič je posebno določilo, ki ureja njeno pristojnost oziroma področje dela in je rečeno:

Komisija za prošnje in pritožbe obravnava prošnje in pritožbe, ki jih pošljejo ljudskemu odboru državljanov, organizacije in zavodi.

Komisija za prošnje in pritožbe v zvezi z vloženo prošnjo ali pritožbo lahko zahteva od občinskega organa potrebna pojasnila, preizkusi delo upravnega organa v taki zadevi in predlaga ustrezne ukrepe, Komisija mora sporočiti vlagatelju, kaj je ukrenila s prošnjo oziroma s pritožbo.

Torej so temeljne pravice državljanov, ki v postopku pred upravnimi organi in drugimi organizacijami niso dosegle zaželenega uspeha v skladu z zakonitimi predpisi in danimi možnostmi, zajamčene preko posebnega organa ljudskega odbora, to je odborniške komisije za prošnje in pritožbe ObLO Tržič.

Iz dosedanje prakse in analize pa ugotavljamo, da so se državljani vse premalo posluževali te možnosti in praktično je komisija imela zelo malo takih primerov v obravnavi.

Za kakšne zadeve oziroma prošnje in pritožbe v glavnem gre?

Največ tozadevnih vprašanj in pojasnil, ki jih zahtevajo višji državni in politični organi od upravnih organov občinskega ljudskega odbora Tržič in na podlagi vložjenih prošelj in pritožb državljanov so: stanovanjske zadeve, s področja socialnega varstva, davčnih zadev, iz delovnega razmerja ter socialnega zavarovanja.

V posameznih primerih gre za kratenje zakonitih pravic ali na

zakonu utemeljenih interesov pri reševanju posameznih zadev. Včasih gre tudi za več ali manj malenkostne stvari, ki bi se dale hitro odpraviti ob posredovanju odborniške komisije za prošnje in pritožbe ObLO Tržič, brez nepotrebne čakanja na rešitev posameznih vlog, ki so naslovljene na višje organe.

Brez dvoma je, da lahko posamezni organi uprave občinskega ljudskega odbora, zavodov, ustanov in gospodarskih organizacij kršijo zakone in na zakonih temelječe predpise. Take kršitve pa niso namerne, čestokrat izvirajo bodisi iz neznanja predpisov ali nepazljivosti pri delu. S tem pa ni rečeno, da mora biti državljan prizadet pri uveljavljanju svoje upravičene zahteve in da dobi tisto, kar mu dejansko pripada. Vedeti moramo namreč, da javna uprava v prejšnjih družbenih sistemih ni bila vezana na predpise, ampak je delovala tako, kakor je ustrezalo njenim konkretnim potrebam.

V tistem času državljan ni mogel vedeti vnaprej, kakšne pravice ima nasproti javni upravi in ji je bil dejansko prepuščen na milost in nemilost. Zato je načelo zakonitosti parola moderne uprave, zlasti pa družbe s socialistično ureditvijo, kot je pri nas.

Zaradi tega ne more priti v našem sistemu socialistične demokracije od tega, da bi bil državljan objekt delovanja javne uprave (upravnih organov občinskega ljudskega odbora, zavodov, ustanov in drugih organizacij), ampak subjekt s točno določenimi pravicami in dolžnostmi. Torej sam zakon in na zakonu temelječ predpis pa tudi odlok občinskega ljudskega odbora veže v pravne norme ne samo državljane, ampak tudi upravne organe ljudskega odbora ter druge javne službe.

Jasno je, da ima v naši družbeni ureditvi vsaka prošnja in pritožba in iz njih izhajajoča problematika širši družbeno-politični pomen. Naša skupnost, zlasti pa samoupravni mehanizem komunalnega sistema mora skrbeti, da se odpravijo nepravilnosti, ki zavirajo razvoj socialističnih družbenih odnosov. Ta skrb se lahko vidi na vsaki

seji občinskega ljudskega odbora Tržič, kot političnega predstavniškega telesa komune, kjer se odbornikom postavi posebno vprašanje o eventualnih pritožbah volivcev, o delu organov uprave občinskega ljudskega odbora, kajti upravni organi so dejansko neposredno odgovorni za svoje delo predstavniškemu telesu ter pred zakonom. S takim načinom je brez dvoma vsako birokratiziranje uprave nemogoče, zlasti, kar se tiče odnosa uslužbencev do strank, kadar sprašujejo o zadevah upravnega značaja.

Posredovalnica za delo FINANČNO SAMOSTOJEN ZAVOD

Na zadnji seji je občinski ljudski odbor sprejel odločbo o ustanovitvi finančno samostojnega zavoda — Posredovalnice za delo. Občinska posredovalnica je bila doslej proračunski zavod občinskega ljudskega odbora, od sedaj dalje pa se imenuje Zavod za posredovanje dela Tržič.

Zavod bo sprejemal in usmerjal zaposlenost v naši občini in sodeloval z gospodarskimi orga-

S tem seveda ni rečeno, da bo morda stranka uspela uveljaviti tisto, kar ona misli, da ji pripada, kajti tudi uslužbenec državne uprave je po uradni dolžnosti vezan na predpise in se vsaka samovolja uradne osebe disciplinsko kaznuje. Torej tudi s te strani je potrebno stranko poučiti.

Ker torej marsikatero stvar lahko rešimo v lokalnem merilu po odborniški komisiji za prošnje in pritožbe občinskega ljudskega odbora Tržič, je želeli, da se občani direktno obračajo na omenjeno komisijo s pismenimi vlogami, ali pa, da se vzamejo na zapisnik pri upravnih organih ljudskega odbora, le-te pa bo pretresala oziroma obravnavala omenjena komisija. **L-te.**

nizacijami. V zavodu bodo vodili evidenco o začasnem brezposelnih ljudeh in jih skušali zaposliti tam, kjer primanjkuje delovne sile. Zavod bo sodeloval pri zaposlovanju in prekvalifikaciji invalidov ter skrbel za strokovno usposabljanje brezposelnih. — Prav posebno skrb bo Zavod za posredovanje dela posvetil svetovanju tisti mladini, ki se šele vključuje v strokovne šole ali v podjetja.

DNEVNIK ANE FRANK V TRŽIČU

DPD Svoboda Tržič nas je tokrat zelo razveselila z dobro pripravljeno in naštudirano dramo »Dnevnik Ane Frank«.

Menim, da že dolgo ni bilo v Tržiču tako, v vseh ozirih, skrbno pripravljene in dognane igre. Vsebinska je bila že itak znana večini gledalcev. Zato je bilo tudi precej zanimanja, kar izpričuje lepo zasedena dvorana pri vseh predstavah.

Drama obravnava zadnja tri leta življenja židovske deklice, dvanajst let stare Ane Frank, ki se je morala z očetom in materjo ter sestro skrivati v podstrešju pred Nemci, katerim so židje pomenili manjvredno raso.

V tem času preživlja svojo puberteto in zaprepašča realnost njenega opazovanja in doživljanja dogodkov okoli nje.

Sin očetovega poslovnega prijatelja Van Daana, Peter, s katerim preživlja prostovoljni zapor v podstrešju, ji vzbuja že čisto ženska čustva. Dnevnik, ki ga redno piše, opisuje dnevnik zunaj v svetu ter v ožji okolici, je dokument dobe in je značilen za tisti čas, ko so bili Židje po nemškem merilu manj kot ljudje.

Drama se začne z vrnitvijo očeta Otona Franka (edini preživeli član družine Frank), ko s prijatelji, ki so mu ves čas skrivaj pomagali s hrano in vsem potrebnim, obišče podstrešje, kjer se je skrival z družino do usodnega dne.

Potek dogodkov je vsem, ki smo preživeli nemško okupacijo in ki poznamo metode teh »nadljudi« tako blizu, da je bilo lahko zaradi zelo poglobljene igre vseh sodelujočih povrniti se v mislih v leta 1942 do 1944.

Tovarišica Jelka Žagar se je te zahtevne režije lotila z vso resnostjo in prizadevnostjo. Ni lahko tako težko dramo uspešno realizirati na »podeželskem« odru, še celo, če razpolagamo s tako skromnimi sredstvi. Njen režijski koncept je bil popolnoma pravičen, saj je bilo v nekaterih prizorih dovolj poudarka; menim pa, da bi morale biti skupinske scene bolj razgibane (sodelovanje prav vseh nastopajočih tudi takrat, ko ne govore), da bi bolj prepričali povprečnega gledalca.

Scena je bila primerna in je ustrezala predstavi, ki jo zahteva drama sama. Menim pa, da bi morala biti Petrova soba enako nakazana kot soba Ane. Tokrat je bil močan poudarek na razsvetljavi, ki je s pomočjo reflektorjev zelo uspela. Bila je zelo efektna in je dokaj prispevala k uspehi predstavi, še celo, če upoštevamo, da je bilo precej svetlobnega parka izposojenega.

Na kratko bi se omejil na samo izvedbo. Ne bi hotel posameznih vlog ocenjevati, ker za to nimam potrebnih kvalifikacij. Poudaril bi le, da nam je Filipina Končinova v naslovni vlogi pripravila lepo presenečenje. Če upoštevamo, da je to njen debut, vidimo in lahko pričakujemo, da nam bo še večkrat s svojo doživeto igro pripravila marsikateri lep večer. Ugajal je tudi njen vrstnik Peter (Karl Stucin), ki je bil res prepričljiv v intimnih scenah ter je bil dober partner, ki je ustrezal tako v maski kot v igri.

Tudi vsi ostali nastopajoči so se tako potrudili, da je predstava izzvenela harmonično v polni meri in želel bi reči le to, da si takih uprizoritev še želimo.

Delavci naj bodo bolje seznanjeni z dogajanjem in problemi v podjetjih

Na plenumu sindikalnega sveta je izstopalo vprašanje obveščanja delavcev o najvažnejših gospodarskih in političnih vprašanjih. S problemi pravočasnega obveščanja članov kolektiva se borijo predvsem v manjših podjetjih, kjer niti člani delavskih svetov ali upravnih odborov niso dovolj seznanjeni s problemi, ki jih bodo obravnavali na sejah. Prekiniti bo treba s prakso, da dobijo člani svetov in upravnih odborov le vabila z dnevnim redom. Brez predhodne priprave seje ponavadi niso take, kot bi morale biti. Če bi delavci dobili material za seje nekaj dni prej,

bi se lahko pogovorili s sodelavci o tem, kaj bodo razpravljali in kakšno mnenje naj zastopajo. Zgodi se, da včasih sprejmejo sklepe, ki bi jih po temeljitem premisleku prav gotovo zavrnili. Dobro bi bilo, da manjša podjetja prosijo večja, ki imajo stroje za razmnoževanje, naj bi jim material razmnožili in bi negodovanje zaradi neobveščeniosti delavcev odpadlo.

S tem bi se tudi zainteresiranost delavcev za probleme podjetja povečala in delavsko samoupravljanje bi dobilo še večji pomen.

Ob šesti obletnici tovarne pil TRIGLAV

Prva pilarna je bila na Fabriki ob Mošeniku; do kdaj je ta tovarna obratovala, pa ni znano. — Pozneje je Oton Boškovič ustanovil novo pilarno pri železniški postaji.

Prvi jugoslovanski mojster v tem obratu je bil Ludvik Habjan, ki je umrl v koncentracijskem taborišču Auschwitz. Pilarna je izdelala 4 do 6 ton pil na leto. Pred vojno je bilo v podjetju zaposlenih le 7 delavcev, od katerih sta padla Ludvik Janežič in Anton Sprajcer v

tržišču in za odlično kvaliteto izdelkov je podjetje prejelo tri diplome in bronasto medaljo.

V letih 1956 do 1958 so nastale velike težave pri prodaji pil, ker je bilo tržišče nasičeno s temi izdelki. Nastala je huda konkurenca med podjetji in pilarna Triglav, čeprav najmanjše podjetje za izdelovanje pil, je to krizo preživel zaradi zelo dobre kvalitete in nizkih režijskih stroškov.

Nabavili smo tri nove sekalne stroje in tako smo razširili asor-

V sedanji proizvodnji so žarilne peči ozko grlo in ne zaščajo hitremu porastu proizvodnje. Za sedaj bo podjetje peči prenovilo, vendar bo potrebno nabaviti novo, večjo žarilno peč. Tudi v brusilnici brusimo polokrogle pile še vedno na stari način in zato smo v lastnih delavnicah začeli izdelovati nov brusilni stroj. Stroji v podjetju so že precej zastareli in jih bo treba postopoma zamenjati. Podjetje tudi še nima avtomobila in izda veliko denarja za prevoze več sto ton materiala. Ne moremo pa najemati novih posojil, ker imamo še neplačane dolgove iz časov, ko smo gradili tovarno in nabavljali opremo.

Lani je bil skupni dohodek 34 milijonov dinarjev, od tega je odpadlo na plače 19 milijonov, za obveznosti 12,5 milijonov, ostalo je le 2,5 milijona dinarjev, ki jih je delavski svet namenil za plačilo dolgov in za povečanje skladov podjetja, ki so bili že popolnoma iztrošeni.

Podjetje ima premalo obratnega kredita in zaradi tega ne more imeti večje zaloge izdelkov in zato moramo več naročil kupcev, ki zahtevajo promptno dobavo, zavrniti. Prav tako imamo težave z nabavo surovin, ker za izdelavo pil rabimo preko 200 različnih dimenzij jekla. Tudi z izvozom so težave, ker prihajajo naročila z zelo kratkimi dobavnimi roki. Prav zaradi pomanjkanja surovin moramo naročila iz tujine večkrat zavrniti.

V oktobru lanskega leta smo prešli na nagrajevanje po učinku in že takoj v prvih mesecih so se pokazali zelo dobri rezultati. Delavci so začeli smotrno izkoriščati delovni čas in pokazalo se je, da je v nekaterih oddelkih preveč delovne sile. Storitnost je narasla tako, da smo letos že v prvih mesecih presegli plan za 33 odstotkov. — Osební dohodek delavcev pa je narasel od 15.000 na povprečno 21.000 dinarjev.

V pilarni je več zelo težkih delovnih mest in taki delavci prejemajo toplo mleko. Delavski svet je že večkrat razpravjal o toplem obroku, vendar naše majhno podjetje ne more vzdrževati delavske menze.

Upamo, da bo kakšno večje podjetje ustanovilo delavsko menzo in bi tako tam nabavljali tople obroke za naše delavce.

Vsi delavci v podjetju so člani sindikata in veliko je naročnikov Delavske enotnosti. Sindikalna podružnica sodeluje z delavskim svetom in upravnim odborom in tako pomaga reševati probleme podjetja.

V pilarni so zaposleni delavci iz vseh koncev Slovenije in celo iz Hrvaške. Vsi, razen nekaj domačinov pa so brez lastnega stanovanja. Delavski svet je sklenil, da bomo v prihodnjih treh letih zgradili dve stanovanjski hiši in s tem rešili stanovanjsko stisko naših delavcev.

Delovni kolektiv pilarne Triglav, ki že od vsega začetka dela v novih prostorih

NOB. Tako je po osvoboditvi začel delati le Alojz Šmejc, kot kvalificiran pilar, Anton Polajnar pa je bil prvi upravnik in obenem tudi bruslač.

Po decentralizaciji podjetij, ki so prej spadala v okrožje, je pilarna Triglav prešla v kompetenco občinskega ljudskega odbora Tržič. Upravnik Boris Roblek in tehnični vodja Lojze Šmejc sta začela delati za povečanje tržiške pilarne in že leta 1948 so začeli graditi novo tovarno. 1951 je prevzel upravniške posle Ivan Legat in delo je dobro napredovalo ter smo novo tovarno odprli 1. maja 1954. leta.

V novi tovarni se je proizvodnja hitro povečevala, tako da je do letos narasla že na 78.000 kg ali 600.000 kosov pil v vrednosti 85 milijonov dinarjev. V podjetju je danes zaposlenih 60 delavcev in uslužbencev. Pile prodajamo na domačem in tujem

timent manjših pil, po katerih je veliko povpraševanje in še danes ne moremo zadostiti tržišču. Kljub temu pa s sedanjo proizvodnjo nismo zadovoljni, ker pri pilah ni pravega zaslužka. Zato sta delavski svet in upravni odbor sklenila, da bomo začeli izdelovati vrteče se pile (glodala), ker jih pri nas še ne izdeluje nobeno drugo podjetje. Ker za ta artikel še nimamo potrebnih strojev, delamo še ročno in upamo, da bomo že maja izdelali prvo serijo. Začeti nameravamo tudi s proizvodnjo strojnih in ročnih kovinskih žag. — Pripravljamo že elaborat za investicijsko posojilo v višini približno 30 milijonov dinarjev. Strojne in ročne kovinske žage so danes zelo iskane na domačem in tujem tržišču in s proizvodnjo teh se bo naš bruto produkt dvignil na 300 milijonov dinarjev.

Novo poslopje pilarne že šest let stoji neometano in na stenah se že dela škoda. Delavski svet je sklenil, da bodo letos ometali poslopje in tako preprečili škodo, tovarna pa bo dobila lepši videz. (Foto Lotrič)

Notranjost ene izmed delavnic v tovarni pil Triglav. (Foto Lotrič)

OKRASIMO MESTO ZA PRAZNIK - 1. MAJ!

LETOS ŽE ŠTIRINAJSTIČ V SVOBODI PRAZNUJEMO NAJVEČJI DELAVSKI PRAZNIK. V TEH LETIH SMO DOSEGLI TAKE USPEHE, KOT JIH NI NIHČE PRIČAKOVAL. PRED DESETIMI LETI SMO IZVOLILI PRVE DELAVSKE SVETE IN NJIHOVO DESETLETNICO PRAZNUJEMO TUDI PRAV SEDAJ. TÖREJ ZDRUŽIMO TI DVE VELIKI PRAZNOVANJI IN OLEPSAJMO NAŠE MESTO KAR SE LE DA. IZOBESIMO ZASTAVE, OKRASIMO OKNA Z ZELENJEM! TRŽIČ NAJ DOBI TAKO SLIKO, KOT JE NI IMEL ŠE NIKDAR!

NA CESTI NISI SAM!

Zivimo v času, ko se tehnika razvija in širi z atomsko naglico. Če zasledujemo časopise, ali pa če poslušamo radio, lahko vsak dan zvemo za marsikatero novo odkritje ali senzacijo, ki se bliskovito razširi po svetu, da pri tem ne omenimo brezštevilnih manjših dosežkov v razvoju tehnike in znanosti. Današnji človek si vse to zamišlja zgolj zaradi tega, da z modernimi pripomočki zmanjša sebi trud in napor. Ena vrsta takih pripomočkov so razna prevozna sredstva, ki človeku prihranijo mnogo truda pa tudi časa. Najbolj razširjeno in primitivno prevožno sredstvo je vsekakor kolo.

Pa pogledjmo malo, kaj se danes dogaja na naših cestah. Že pri prvih korakih bom lahko takoj ugotovili, da se je treba na cestah ravnati po nekaterih določenih pravilih in se pokoravati določenemu redu, ki velja splošno na cestah. Takšna pravila in red pa niso bili uvedeni na mah, temveč so se izpopolnjevali in dopolnjevali z razvojem in naraščanjem prometa. — Vsakdo, ki se spominja nekaj let nazaj, bo lahko potrdil, da so bile takrat naše ceste še sorazmerno prazne in smo zato hodili preko njih, kjer se nam je pač zdelo. Z vozili, predvsem s kolesi smo zavijali v levo ali desno, ne da bi pred tem nakazali smer; saj to takrat skorajda ni bilo potrebno. Dandanes s takšnim ravnanjem ne bi prišli daleč ter bi prej ali slej povzročili prometno nesrečo.

Zaradi tako naglega naraščanja prometa se v današnjem času ukvarjajo s problemi varnosti v prometu številni strokovnjaki po vsem svetu, ki skušajo s primernimi ukrepi preprečiti ali pa vsaj zmanjšati tako naglo naraščanje števila nesreč. Njihovi napori pa bi bili zaman, če zanje ne bi široka javnost pokazala pravega razumevanja.

Verjetno bodo vsakogar zanimali podatki, ki nam prikazujejo porast prometnih sredstev v nekaj letih. Tako je narastlo od 1954. do 1959. v Sloveniji število registriranih motornih vozil od 8000 na 42.000, število koles od 270.000 na 500.000, kar pomeni, da ima v povprečju že skoro vsak tretji Slovenec oziroma Slovenka kolo. Razen tega je v Sloveniji še okoli 14.000 mopov in okoli 50.000 vprežnih vozil, ki krožijo po naših cestah. Te številke pa se v času sezone, to je od maja pa do oktobra, še povečajo za približno 300.000 motornih vozil inozemskih turistov.

To sorazmerno veliko število prevoznih sredstev pa ne uporablja samo novih in modernih cest, temveč se poslužuje tudi cest II. in III. reda, ki pa so več ali manj ostale takšne, kot so bile. Na teh cestah se je včasih kolesar srečal le tu pa tam z motornim vozilom, danes pa je nevarnost tod prav takšna, kot na cestah prvega reda, le s to razliko, da te ceste niso tako urejene, kot bi morale biti in je zaradi tega možnost nesreč še toliko večja. Razen tega bi se moral kolesar v polni meri zavedati, da je najpogostejši med vsemi vozili. Prav iz tega vidika bo treba, da se vsakdo seznanja vsaj z najosnovnejšimi in naj-

bolj važnimi predpisi cestno-prometnega reda.

Kolesarska akcija naj zajame prav vse kolesarje, mlado in staro, da jim pomaga z nasveti in opomini uporabljati svoje kolo tako, da ne bodo ogrozili z nepravilno vožnjo sebe, niti svoje okolice.

Če opazujemo promet na naših cestah, potem vidimo, da je cesta najbolj zatrpata takoj po 14 uri, ko delavci zapuščajo tovarne, ter vsi hkrati in kar najhitreje hočejo biti doma. Mnogi od teh, ki so doma v okolici, se vozijo na delo in z dela z najrazličnejšimi vozili — od kolesa, motorja, avtomobila, pa tja do avtobusa. Samo pomislimo, koliko časa prihranijo bolj oddaljeni delavci pri tem, če se v službo in domov vozijo. Razen tega je njihova delovna zmožnost v tovarni čisto drugačna, če se pripeljejo na delo spočiti, kot pa če na delo pešajo po nekaj kilometrov. Ugotovljeno je, da se v tovarni pri delu zaradi utrujenosti pri prihajanju na delo ponesreči vse manj ljudi, na poti na delo in z dela pa iz leta v leto lahko, na žalost, ugotavljamo samo porast. Prav gotovo je, da bo promet še in še naraščal, s tem v zvezi pa bodo nujno naraščale tudi prometne nezgode. Kot je že uvodoma razvidno, je kolesarjev po številu največ, od teh pa jih je zelo malo, ki imajo morda šoferski izpit, zaradi česar prometne predpise morajo ali pa vsaj bi jih morali poznati. Velika večina pa je takih, ki sploh nimajo pojma o cestno-prometnem redu in prav takšni so največkrat vzrok za nesreče. Premnogi gredo celo v drugo skrajnost, namreč, da zaradi svoje »važnosti«, ali kakor naj bi že to imenovali, vozijo po cestah »slalom«, pa tudi tekmovanje z držanjem obeh rok v žepu ni redkost.

Kolo, kakor tudi motorno kolo, sta vozili, ki poleg ostalega zahtevata tudi spretnost, s katero premagujemo nestabilnost vozila. Prav zaradi tega nas lahko že najmanjši nepričakovani sunek vrže iz ravnotežja in nezgoda je skorajda neizbežna.

Pa si oglejmo še nekaj številke o prometnih nesrečah v letu 1959 za LRS, ki nam bodo najbolj nazorno pokazale stanje na naših cestah.

V tem letu je bilo namreč skupno vseh prometnih nesreč 5325. V primerjavi z letom 1958 (4304) nam to pomeni 23,6% porasta. Po težini poškodb je bilo od tega 228 smrtnih, 2992 s hujšimi ali lažjimi telesnimi poškodbami ter 2105 primerov z materialno škodo.

Od tega števila odpade na kolesarje 994 nesreč, ki pa se nadalje po resnosti primerov dele v 59 smrtno ponesrečenih, 409 s hudimi telesnimi poškodbami in 526 z lahkimi telesnimi poškodbami.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da je od celotnega števila prometnih nesreč med kolesarji sorazmerno več smrtnih primerov in hujših poškodb, kot pa pri koristnikih ostalih motornih vozil. To stanje pa je treba predvsem pripisati dejstvu, da je kolesar nezaščiten in zaradi

tega izpostavljen pri nesreči najrazličnejšim poškodbam. Zato se je treba zavedati, da moramo voziti previdno, ker bomo pri kakršnemkoli karambolu vedno potegnili krajši konec.

Statistični podatki nam nadalje povedo, da se ponesreči sorazmerno več starih ljudi, kar je vsekakor vzrok v tem, ker niso več tako spretni ter se pri

njih skoro vsak najmanjši padeč konča z nezgodo.

Zaradi takšnih vzrokov so se največ pripetile prometne nesreče lani (posebej še za našo občino), in pa še o nekaterih faktorjih, ki jih je treba upoštevati, da število prometnih nesreč ne bo še nadalje naraščalo, pa boste lahko brali v prihodnji številki Tržiškega vestnika.

Da pa se boste izognili prometnim nesrečam, pa upoštevajte geslo:

»NA CESTI NISI SAM«

S. F.

● V Beogradu je zasedal V. kongres Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ki je sprejel zelo važne sklepe za naš nadaljnji razvoj. Kongres je imel zelo velik odmev po vsem svetu in se ga je udeležilo štirideset delegacij tujih socialističnih gibanj.

● Predsednik Indonezije, ki je bil pred kratkim na obisku pri nas, je obiskal še Bolgarijo, Romunijo in Madžarsko. V vseh uradnih komunikacijah se zavzemajo državniki teh dežel za mir in za miroljubno sodelovanje.

● Pred kratkim je imel sejo Izvršni svet LRS in je sprejel vrsto važnih osnutkov zakonov o kmetijstvu.

● Predsednik kitajske vlade Ču En Laj je bil na obisku v Burmi in Indiji. Upajo, da bo ta obisk zgladil nesoglasje med Indijo in Kitajsko glede meja.

● Po obisku v Pakistanu in Indiji se je predsednik ZAR spet vrnil domov.

● Državni sekretar za zunanje zadeve Koča Popovič je odšel na obisk v nekatere azijske in afriške države.

PRVOMAJSKI IZLETI TURISTIČNEGA DRUŠTVA V TRŽIČU

1. maja izlet v Ljubljano na prvomajsko parado. Po končani paradi izlet v naravo — po dolini Ločnice na Govejk.

Odhod iz Tržiča ob 8. uri zjutraj. Cena 450 dinarjev.

2. maja celodnevni izlet v zeleno pomladansko naravo. Po ogledu gradu in muzeja v Skofji Loki prijetna avtobusna vožnja in kratki sprehodi ter pikniki po mičnih obronkih Blegaša, Starega vrha in Lubnika.

Odhod iz Tržiča ob 6. uri zjutraj. Cena 500 dinarjev.

1., 2. in 3. maja bodo vozili avtobusi tudi na Ljubelj. Odhodi iz Tržiča ob 8. in 13.30 uri. Cene običajne.

**BOMBAŽNA
PREDILNICA
IN TKALNICA
TRŽIČ**

proizvaja kakovostne tkanine vseh vrst v širini 70-200 cm, industrijsko prejo in prejo za domačo obrt

Kolektiv priporoča kakovostne izdelke

Čestitamo k prazniku - 1. maju!

GLASBENI VETERAN

Pred kratkim je dopolnil 70 let življenja Tržičan Rudolf Ahačič, ki je eden tistih redkih ljudi, kateri so s svojo požrtvovalnostjo največ prispevali h krepitvi naše kulture.

Slavljenec se je izučil dimnikarske obrti, ki jo je kasneje zamenjal s službo nameščenca v Bombažni predilnici in tkalnici. S pridnostjo in marljivostjo pri delu je napredoval do mojstra škrobnega oddelka.

Jubilanta je še ob rojstvu obdarovala muza s kopico »glasbenega talenta«, saj ga je v zgodnji mladosti gnala želja po glasbenem izobraževanju. — Takratne socialne razmere pa mu niso dopuščale, da bi se poklicno posvetil glasbi. Med drugim je obiskoval tudi orglarsko šolo pri velikem slovenskem glasbenem mojstru Stanku Premrlu.

Rudolfa Ahačiča lahko imenujemo domačega glasbenega pionirja, saj je ves prosti čas posvetil samo glasbi. Sodeloval je pri raznih prosvetnih društvih, glasbenih ansamblih, šramelnih, pri godbi, orkestrih itd. Bil je soustanovitelj godbe na pihala in njen dolgoletni kapelnik. Tudi citraški ansambel, ki ga sestavljajo sami Ahačiči, je zelo kvaliteten in je še danes dobrodošel v radijskih oddajah. Jubilant je razen tega vzgojil lepo število harmonikarjev, citrašev in kitaristov. Še danes poučuje v okoliških vaseh ljudske instrumente in pomaga dvigati kulturno ravnen tamkajšnjega prebivalstva. Od vsega začetka pa poučuje tudi na naši glasbeni šoli

RUDOLF AHAČIČ 70-letnik

Tudi otrokom je nudil možnost glasbenega izobraževanja. Sin Vital je večkrat zasedel prva mesta v tekmovanju harmonikarjev in bil še celo mladinski prvak. Ob sodelovanju raznih radijskih ansamblov se je uveljavila kot mezzosopranistka, hčerka Marija. Najmlajša Anka pa sedaj nadaljuje violinski študij na Srednji glasbeni šoli v Ljubljani.

Jubilant je bil vedno zaveden Slovenec in je bil kot koroški dobrovoljec odlikovan z zlato Obiličevó medaljo. Med okupacijo pa je bil s celo družino izgnan iz domačega kraja.

Kljub visoki starosti je še vedno aktiven in sodeluje prav povsod, kot pedagog in član raznih ansamblov.

Pridružujemo se čestitkam z željo, da bi jubilat v zdravju in zadovoljstvu preživel v krogu svoje družine jesen svojega življenja.

ODLOČBA

Oddelek za gospodarstvo in komunalne zadeve občinskega ljudskega odbora je izdal odločbo, s katero dovoljuje Nogometnemu klubu Tržič, da v času nogometnih tekem zapre sprehajališče pot pod Kamnekom in nad nogometnim igriščem. Pot je zaprta iz smeri Slap proti Koroški cesti in obratno. Nogometni klub je že pritrtil na vidnih mestih opozorilne table z napisom: V času prireditev na igrišču je pot zaprta.

Občani upoštevajte odločbo občinskega ljudskega odbora in ne silite med tekmami po sprehajališčni poti.

OBVESTILO ČLANOM ZVEZE BORCEV NOB

Občinski odbor ZB NOB Tržič ima v zadnjem času vedno več administrativnega dela, zlasti s pisanjem in izpolnjevanjem raznih držav članov ZB za priznanje delovne dobe itd.

Da bi delo uredili in da ne bi zaradi tega trpelo vse delo po službeni dolžnosti, je občinski odbor ZB sklenil, da bodo lahko člani ZB te stvari urejali samo vsak torek od 13. do 19. ure v prostorih občinskega komiteja ZKS pri tov. Zori Koničevi. Druge dneve strank ne bomo sprejemali. Ta dan se bodo člani lahko razgovarjali tudi s predsednikom občinskega odbora ZB tov. Jagodicem in tajnikom Milanom Zupanom.

Občinski odbor ZB NOB

ZAHVALA

Vsem, ki so spemili na zadnji poti našega dobrega moža, očeta, starega očeta in strica

FRANCA PRETNARJA

usnarja v pokoju v Tržiču, se najlepše zahvalujemo. Posebno zahvalo izrekamo delovnemu kolektivu Runo in podjetju Krka v Kranju za darovane vence, kakor tudi vsemu sorodstvu in sedom. Iskrena hvala duhovščini, pevcem in tov. Vevarju za poslovljni govor.

Zalujoči: žena Marjeta, sinovi Lojze, Stane, Franci in hčerka Francka, Mara, Metka, Julka, Štefka z družinami in ostalo sorodstvo.

POSREDOVANJA

PRODAM rabljen klavir. Cena po dogovoru. Naslov v uredništvu Tržiškega vestnika.

IZGUBILA sem denarnico iz modrega usnja. Pošten najditelj naj jo odda v pisarni Turističnega društva.

KINO

28. do 29. aprila ruski barv. film TIHI DON; 30. aprila do 4. maja ruski barvni film TIHI DON; 5. do 6. maja ameriški vistavision film TETOVIRANA ROZA; 7. do 9. maja — italijansko-francoski barvni CSP film ŠKANDAL NA PLAŽI; 10. do 11. maja angleški film HAMLET; 12. do 13. maja ameriški barvni film NALOGA MAJORJA LEXA; 14. do 16. maja ameriški barvni CSP film ČRNI DAN V BLACK ROCKU; 17. do 18. maja jugoslovanski film VETER JE PRENEHAL OB ZORI; 19. do 20. maja jugoslovanski film TRI ČERTINE SONCA.

Z mojimi jetri ni vse v redu

(konec)

PREPOVEDANE JEDI

Vse alkoholne pijače: vino, slivovka, rum, žganje, likerji, pivo, mošt itd.

Vse vrste začimb: paprika, poper, gorčica, surova čebula, česen in zelena.

Mastne, mesne in ribje jedi: svinina, račje meso, divjačina, slanina, možgani, ledvice, jetra, vampi, pljuča, ovčje in kozje meso, tunina, krapi, jegulje ter jajčne majoneze.

Vsi mesni izdelki in ekstrakti: klobase, salame, prekajeno meso, hrenovke, safalade, jetrne pastete, konzervirane ribe, juhan, magi, močna goveja juha.

Maščobe: loj, slanina, zaseka, ocvirki, gosja in svinjska mast.

V kis vložena ali drugače konzervirana zelenjava: kisló zelje, rdeče zelje, ohrovt, kumare, gobe, paprika, fižol, leča, grah, sveže redkvice, vse trde solate, endivija, zelena, zeljna solata, regrat, kostanj, orehi, lešniki, mandeljni.

Kvašene in ocvrte slaščice: krofi, potice, kruhovi cmoki, miške, krompirjevo testo, razne mastne torte, marcipan, jajčni šado, čokolada.

Sadje: bolniki naj ne uživajo posušenih fig, češpelj, orehov, lešnikov, mandeljnov.

Nekatere vrste sirov: gorgonzola in vsi ostrí in mastni siri.

Na žalost je prepovedana tudi turška kava, sladoleđ, sifon, prav nič koristne pa niso tudi cigarete in tobak sploh.

Nič ne obupajte drage gospodinjice, še dovolj je dovoljenih živil za vašega bolnika.

DOVOLJENE JEDI

Kaj pa jetrni bolnik sme jesti? Jetrna dieta je poleg že omenjenega splošnega pravila pravzaprav dvovrstna: prva v času zlatenice, druga pa v času, ko bolnik ni več rumen.

a) Jetrna dieta v času zlatenice

Prve dneve dajemo bolniku predvsem mleko, ki pa ga posnamemo. Lahko mu pripravimo mleko s čajem, žitno kavo, kisló mleko, citronsko mleko ali navadno kuhano mleko. Smemo mu pripraviti tudi osladkane mlečne jedi, ki pa jih moramo zaradi lažje prebavljivosti zaliti s polovico ali tretjino vode: zдроб, riž, močnik, koruzni zдроб, testenine, kaša, prepečenec. Razen mleka in mlečnih jedi sme bolnik jesti tudi krompir v kosih (oblicah) ali pire krompir. Ne škodujejo niti brezmesne juhe, ki jih zagostimo z dietnim prežganjem (3 grame moke zarumenimo brez maščobe), ali pa zakuhamo vanje pšenični zдроб, ovsene kosmiče, pretlačen ješprenček, testenine, rahle zdrobove ali kruhove cmoke, krompir, prepečenec.

b) Dieta po zlatenici

Ko bolnik ni več rumen, mu lahko postrežemo še z nemastnimi mesnimi juhami: govejo,

kurjo ali kostno. Prenesel bo tudi pusto meso: mlada govedina brez žil in kožic, teletina, kuretina, domači zajci, konjsko meso, sladkovodne ribe. Pozor: vse naštetó meso, tudi ribe, sme biti le kuhano ali dušeno ali pa pečeno v lastnem soku, ne na maščobi! Dietno pečenko pripravimo tako, da osoljeno meso zavijemo v pergamentni papir, dobro prevežemo s sukancem, pečemo v pokriti kozici brez maščobe pri srednji vročini, da se papir ne seže. Táko, v lastnem soku pečeno meso, je prav okusno.

Zelo priporočljiv je sirček, ki mu dodamo sol, kumino, paradiznik, peteršilj, drobnjak in beljak svežega jajca (dietni lip-tavski sir). Kot priloge lahko uporabimo: krompir v kosih, pire krompir, kuhan riž, testenine, makarone, široke domače rezance, mlince, mehko polento, rahle koruzne žgance, mlečno ali pečeno kašo.

Od prikuh bomo postregli s sladko ali kisló repo, špinačo, kolerabo, cvetačo, v to vrsto spadajo dalje tudi še paradiznik, mlad grah, mlad fižol v stročju, sladko zelje, mlada rdeča pesa, beluší, por, buče, mehka glav-nata solata, motovilec (namesto kisa moramo uporabiti limonin sok!). Zelenjava naj bo kuhana, pretlačena ali dušena ter zgoščena s kar najmanj moke. Surovo zelenjavo sme bolnik uživati šele kasneje, če bolezen ni huda.

Pri jetrni dieti nam bodo zelo dobrodošle slaščice zato, ker

mora bolnik užiti razmeroma precej sladkorja: pudingi, buhteljni in sladek mlečni kruh (oboje 1 dan staro), nemastno čajno pecivo, sirovi zvitki, sirovi žepki, brioško pecivo, nemastni keksi, sladek prepečenec. Lažji bolniki smejo tudi narastke, biskvite, palačinke, nemasten pečenjak (šmorn). Za nadeve bomo vzeli marmelado, med in čisto malo kakaa.

Jedilnik lahko dopolnimo tudi s sadjem: češnje, breskve, borovnice, vrtné jagode, hruške, jabolka, sok, grozdje, banane, pomaranče, limone — vse pa sveže in zrelo.

Da se bo bolnik lahko odžejal, mu smemo ponuditi naslednje pijače: posneto in citronsko mleko, belo kavo, kamilični in metni čaj, rogaško slatino, razne komποτε, limonado in oranžado. Zaradi važnega rednega odvajanja nam bo zlasti rogaška slatina dobrodošla.

Res bo najteže razumeti, a je zelo pomembno, da pazimo na jetra še pol do enega lefa potem, ko smo praktično že zdravi. Odpovedati se moramo za ta čas vsem mesnim konzervam, ostrejšim začimbam, mesnim omakam, vsemu alkoholu in zelo omejiti kajenje.

Gospodinjice, da se ne bi preveč trudile s sestavo jedilnikov in pripravo posameznih jedi, oglejte si kuhinjske recepte v knjižici »Dieta pri jetrnih boleznih«, ki jo je izdal Centralni zavod za napredek gospodinjstva v Ljubljani.

šport • šport • šport

Največja strelska prireditev Slovenije

V nedeljo, 10. aprila je bilo v Trziču zaključeno največje strelsko tekmovanje z zračno puško v Sloveniji. V preurejeni in v ta namen posebno pripravljene dvorani strelskega doma je nastopilo 111 najboljših strelcev iz vse Slovenije. Tu so bili zbrani tudi vsi republiški reprezentanti, ki so dali prireditvi še poseben pomen. Lanskoletni zmagovalca, nosilec »Zlate puščice«, Franc Planinc, ki je bil določen z ozirom na doseženi rezultat na okrajnem prvenstvu v zadnjo grupo nastopajočih, je s posebno pozornostjo spremljal zadetke najresnejših tekmecev in z nestrpnostjo pričakoval trenutka, ko bo tudi sam stopil na strelsko črto.

Značilnost tega tekmovanja je predvsem v tem, da je sodelovalo v njem preko 11.000 slovenskih strelcev. Zmagovalca pa ni moč predvideti vse do izstrelitve zadnjega strela. Kot vsako leto doslej, je bila borba za prvo mesto zelo velika. Ker je bilo mogoče urediti v strelski dvorani le 12 strelskih mest, je tekmovanje trajalo ves dan. Zmagal je novi zvezdnik iz Nove Gorice, tovariš Mario Klement, dosedanji prvak Franc Planinc pa je ostal na šestem mestu.

Po zaključnem tekmovanju je na slavnostni razglasitvi, ki so ji prisostvovali predstavniki Strelske zveze Slovenije, občinskega ljudskega odbora iz Trziča ter mnogih drugih organizacij, podelil tovariš Edo Vončina, predsednik Okrajnega strelskega odbora v Kranju in član Izvršnega odbora SZS, strelsko trofejo »Zlato puščico« zmagovalcu Mariu Klementu. Prvoplasiranih 15 tekmovalcev je prejelo spominke diplome in praktična darila.

Pri tej slavnosti smo zabeležili še izreden, hvalevreden dogodek. Pri izboranju nagrad po vrstnem redu, kot so se pač tekmovalci razvrstili, je napravil drugoplasirani tekmovalca Karel Mlinarič iz Maribora nepričakovano presenečenje in zares lepo, tovariško in športno potezo. Na oder je povabil tudi trziškega pionirja Mateja Valjavca, ki mu je kazal zadetke pri streljanju, da je namesto njega izbral nagrado zase. Navzoči tekmovalci in gledalci so dejanje tovariša Mlinariča, s katerim je mladi pionir-strelec dobil lepo ročno uro, nagradili z navdušenim ploskanjem in odobravanjem.

Največje in najpomembnejše strelsko tekmovanje z zračno

puško v Sloveniji za leto 1959 je bilo s tem zaključeno. Organizacija tekmovanja je bila zelo dobra in splošno zadovoljstvo tekmovalcev je bilo za trziške strelce največje priznanje, kar dokazuje, da so še vedno sposobni in pripravljeni organizirati tudi vsako večje tekmovanje. — Trzič sam pa je tekmovalce iz vseh krajev naše ožje domovine prav lepo sprejel in jih pozdravil z zastavami in izpisanimi gesli. Trziški, oziroma gorenjski strelci si takih tekmovanj še želijo v gorenjskem kotu.

Tehnični rezultati: 1. Mario Klement, Nova Gorica, 556 krogov (600 možnih), 2. Karel Mlinarič, Maribor, 553 krogov, 3. Franc Bizjak, Kranj, 553 krogov, 4. Bogdan Jež, Ljubljana, 553 krogov, 5. Janez Sme, Celje, 550 krogov.

Včh

NOGOMET

Trzič : Jesenice 5 : 2

Pred kratkim so naši nogometaši na domačem igrišču učinkovito premagali enajstorico Jesenic, ki pa je bila tehnično precej boljša, vendar neučinkovita pred našim golom.

Gostje so že v prvi minuti imeli lepo priložnost, da bi dosegli gol, vendar je šla žoga mimo vrat. Vse do sedemnajste minute so se vrstili napadi na obeh straneh, takrat pa so naši izvedli kot. Po lepem predlošku je Špehar z glavo porinil žogo

v mrežo, 1 : 0 za Trzič. Le tri minute kasneje je nevarno prodrl Markič. Jeseniški igralec je hotel žogo odbiti, vendar je dosegel avtogol in rezultat 2 : 0. — Pred koncem prvega polčasa pa so po hitri akciji naši povišali na 3 : 0 in s takim rezultatom sta odšli enajstorici počivat.

Drugi polčas se je začel neravno in Jeseničani so skušali z grobo igro zmanjšati rezultat. Tako je sodnik Gros v peti minuti izključil Medija zaradi grobe igre in ugovaranja. Le dve minuti kasneje je Mežek zopet povišal na 4 : 0. Nihče več ni dvomil v visoko zmago domačinov, ki so do konca dosegli še en gol po Custoiču. Vendar so tudi gostje večkrat nevarno napadli in je naša obramba dvakrat kapitulirala.

Igra nas je zadovoljila predvsem zaradi rezultata, ne pa zaradi lepega nogometa. Gostje so bili tehnično boljši, naši pa borbenejši in iznajdljivejši. Pokazalo se je, da tudi v tej športni panogi lahko upravičeno pričakujemo napredka.

Novo vodstvo kluba je lepo uredilo igrišče in tudi igralci so bolj disciplinirani. Trenerju Zaletelju želimo, da bi našo enajstorico uspešno pripeljal do konca tako, da bo pustila za seboj najnevarnejšega tekmeča — Planiko.

Veterinarska postaja

Občinski ljudski odbor je sprejel odločbo o ustanovitvi veterinarske postaje kot samostojnega zavoda. Zavod bo strokovno sodeloval pri zatiranju in preprečevanju živalskih kužnih bolezni, opravljal varstveno, razpoznavno in zdravilno cepljenje živali. Veterinarska postaja bo z veterinarskimi higienskimi ukrepi skrbela za preprečevanje raznih bolezni. V veterinarski postaji se bodo živinorejci lahko seznanili z ukrepi za zavarovanje živali, posebno pa z zatiranjem živalskih kužnih in zaje-davskih bolezni.

Gibanje prebivalstva

Rojeni: Miroslava Mežek, rojena v Trziču, Proletarska c. 15; Karmen Kodrič, rojena v Trziču, Cankarjeva 15.

Poročeni: Janez Murovec, uslužbenec iz Trziča, Pot na Zalirovt in Marija Adela Leban, predilka iz Trziča, Blejska cesta.

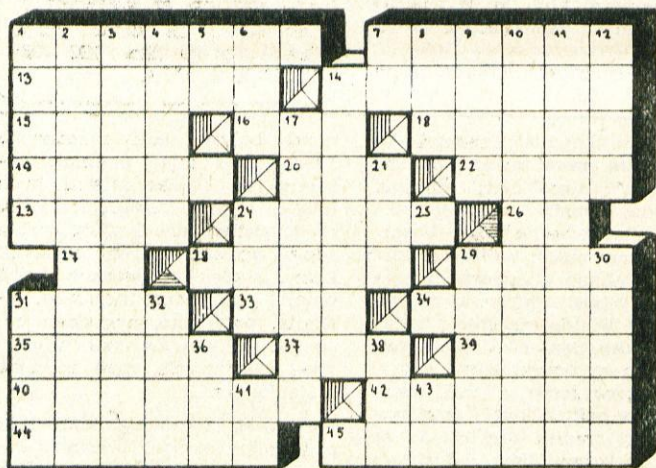
Umrli: Antonija Ivnik, rojena Pajer, gospodinja iz Trziča; Simon Primožič, upokojenec iz Doline; Anton Mali, tovarniški delavec iz Spodnjega Veterna; Cecilija Vogelnik, rojena Majeršič, upokojenka iz Trziča; Marija Klemenčič, rojena Eržen, upokojenka iz Trziča; Peter Novak, upokojenec iz Retenj, umrl v potoku Bistrica v Retnjah.

PREKLIC

Podpisani Janez Lombar, rojen 14. februarja 1937 v Lešah in zaposlen v BPT, preklicujem žaljive besede, ki sem jih izrekel 1. januarja 1960 proti Rozalji Gorec.

Janez Lombar

KRIŽANKA ZA PRAZNIČNO RAZVEDRILLO

Vodoravno: 1. vzdevek, ki so ga dali stari Slovani Bizantinskemu cesarju Justinijanu I.; 7. začasna aretacija; 13. glavni predstavnik in teoretik francoskega surrealizma, pesnik in esejist; 14. vrsta male kitare s Havajskih otokov; 15. poljski sad (množina); 16. obeljen; 18. mesto, država (grško); 19. jugoslovanska filmska revija; 20. vprašalnica; 22. tvarina, ki se nabira na stenah kraških jam; 23. diplomatski akt; 24. okvare, poškode; 26. predlog; 27. oziralni zaimek; 28. vsakodnevna potreba; 29. zaskrbljenost, stiska; 31. reka v Sloveniji, pritok Save; 33. ime japonskega državnika Hirobumija, ustanovitelja moderne Japonske; 34. pomembna doba v zgodovini, odločilen obrat zgodovinskega razdobja (množina); 35. Obri; 37. srbohrvaški kazalni zaimek; 39. rimski pesnik, ki je živel v času Avgustovega vladanja (Pisma iz pregnanstva) in je o njem pel tudi Prešeren (Mrz ... v Pontu tare); 40. glavni bорец z biki pri bikoborbah, v prenesenem pomenu glavna

oseba, zmagovalca; 42. priprave v elektrotehniki; 44. nagovarjam v tretji osebi množine; 45. hodim po otroško, delam majhne korake.

Prvomajska zlogovnica

blo - cme - di - dil - gam - ka - kjus - kus - la - la - lo - mo - na - pi - pre - pred - ra - ram - re - ri - ri - spar - spi - ta - ten - ti - ti - tva - vo - za - za.

Iz zgornjih zlogov sestavite besede naslednjega pomena:

1. rimski gladiator iz Tracije, ki se je uprl Rimljanom in dvignil vstajo sužnjem; 2. razdeliti z nožem ali s škarjami; 3. snov, material; 4. vodim avion; 5. jokavo; 6. zaidemo, zgrešimo pot; 7. mesto v Bolgariji pod Osogovsko planino; 8. črta v matematiki; 9. dam predlog. — Druge in šeste črke vseh besed, brane navpično navzdol, vam povejo ime in karakterizacijo praznika, ki ga praznuje ves svet.

Navpično: 1. harmoničen, povezan s celoto; 2. napovedan naprej; 3. ponavljati; 4. grška boginja modrosti; 5. kratica za vojni odsek; 6. kratica za nemško poročevalsko agencijo; 7. kratica za »Plavalni klub«; 9. vnuč Dardana, ustanovitelj Troje; 8. del živalskega telesa; 10. žgana pijača; 11. vlada posameznikov ali majše skupine; 12. del pšeničnega klasa; 14. eno od Leninovih imen; 17. ravniki; 21. štetje let od nekega pomembnega dogodka dalje; 24. življensko važna tekočina; 29. genus, razlika med samcem in samico (dvojina); 30. čujem, sem buden; 31. ime slovenskega glasbenika Hubada; 32. brezbarvni alkohol, destilat iz riževega slada; 36. žensko ime; 38. makedonski narodni ples; 41. znamka italijanskih tovarnjakov; 43. nemški osebni zaimek.

	2	6
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		

ODVETNIK KAJETAN AHA - C I C, ki je vpisan v imenik odvetnikov z sedežem v Ljubljani, je pridružil svojo pisarno odvetniški pisarni dr. Vladimira Sukljeja, Tavčarjeva 2, telefon 20-723.

**Za praznik dela čestitajo in vam
želiyo prijetnega praznovanja**

Občinski ljudski odbor
Občinski komite ZK Slovenije
Občinski odbor SZDL
Občinski sindikalni svet
Občinski odbor ZB Slovenije
Občinski odbor ZVVI Slovenije
Občinski komite LM Slovenije
Občinski odbor ZROP

TRGOVSKO PODJETJE *Dreskrba* TRŽIČ

V naših trgovinah vam postrežejo hitro in solidno

**GOSTINSKO
PODJETJE
TRŽIČ**

Obiščite nas, postregli
vam bomo z izbranimi
pijačami in jedmi!

LIP

lesno industrijsko podjetje

TRŽIČ

Nudimo:

žagan les, vseh vrst
zabojev, ščipalke
drobno pohištvo in
galanterijske izdelke

**Tovarna
finega
pohištva**

vam čestita
in priporoča
svoje izdelke

Tovarna kos in srpov Tržič

izdeluje vse vrste kos, mizar-
skega in pleskarskega orodja

Čestitamo za delavski praznik!

Kleparstvo-vodne instalacije ključavničarstvo Tržič

opravlja vsa dela
hitro in solidno

TOVARNA
OBUTVE

Peko

TRŽIČ

vam nudi v svojih
prodajalnah po vsej
državi kvalitetno
obutev v najnovjših
vzorcih in ugodnih
cenah

*Kolektiv čestita vsem
delovnim ljudem
k prazniku dela 1. maju*

TOVARNA PIL
TRIGLAV

vam nudi širok
asortiman svojih
izdelkov

**TOVARNA
LEPENKE
TRŽIČ**

proizvaja belo lesovinsko
lepenko in specialno belo
lepenko za vlečeno
embalažo

**Pekarija
Tržič**

vam želi
prijetno
praznovanje

Zaupajte svoje
prihranke

**Komunalni
banki
Tržič**

ki vam jih
dobro obrestuje

Vsem potnikom iz tržiškega
kota želi lepo praznovanje
našega delavskega praznika

SAP-TURIST

LJUBLJANA • SREDIŠKA 13